

مدیریت کلاس درس (مبانی نظری و رویکردها)

تألیف

عبدالرضا خدیری

دانشیار و مدیر برنامه‌ریزی درسی

دکتر محمد صالحی

عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان

هاجر بیگی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۸

روان‌شناسی کلاس درس (آموزشی و پژوهشی)

سرشناسه	:	خدیری خان آبادی، ع. الرضا، ۱۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت کلاس درس (مبانی تئوری و رویکردها) / تألیف عبدالرضا خدیری، مهدی صالحی، هاجر بیگی
مشخصات نشر	:	تهران : آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۲ ص.
شابک	:	978-600-309-461-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	کلاس‌داری Classroom management
موضوع	:	شاگردان -- روان‌شناسی Students -- Psychology
شناسه افزوده	:	امیر صالحی، مهدی، ۱۳۴۵ -
شناسه افزوده	:	بیگی، هاجر، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگره	:	۱۳LB ۱۳۹۷۳۰۴م ۴خ/
رده بندی دیویی	:	۱۰۲۴/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۶۸۶۴۷

بسم الله الرحمن الرحيم

معلمان عزیز کی کہ درویش باکمال دروازہ تعلیم و تربیت فرزانگان این آب و خاک صادقانه و عاشقانه تلاش می نماید

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید رحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۰۲۸۰۱۸۲

مدیریت کلاس درس (مبانی نظری و رویکردها)

تألیف: عبدالرضا خدري - دکتر مهدی صالحی - هاجر بیگی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه آرا: منیر السادات حسینی

چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۴۶۱-۱

قیمت ۲۳۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	فصل اول: کلیات
۱۳.....	مقدمه
۱۵.....	تعاریف مدیریت
۲۱.....	ماهیت مدیریت کلاس
۲۶.....	محیط - گیری مؤثر
۲۷.....	شرایط مؤثر یادگیری
۳۰.....	جنبه‌های مدیریت کلاس
۳۳.....	قوانین مدیریت کلاس
۳۵.....	اهداف مدیریت کلاس
۳۶.....	کارکردهای مدیریت کلاس
۴۱.....	طرح‌ریزی و مدیریت کلاس
۴۴.....	اصول آرایش کلاس درس
۴۵.....	روش آراستن کلاس درس
۵۱.....	فصل دوم: نظریه‌های مدیریت کلاس
۵۱.....	مقدمه
۵۳.....	نظریه و مدیریت کلاس
۵۳.....	مدیریت کلاس درس: تاریخ و نظریه
۵۵.....	چهارچوب نظری مدیریت کلاس درس
۵۶.....	رویکردهای مدیریت کلاس درس
۸۲.....	مزایای جلسات آموزشی
۸۳.....	معایب جلسات آموزشی

۸۳.....	مقایسه سبکهای مدیریت کلاس
۸۹.....	فصل سوم: انضباط و کنترل
۸۹.....	مقدمه
۹۰.....	ماهیت انضباط
۹۲.....	مدیریت و انضباط
۹۴.....	ماهیت کنترل
۹۶.....	رفتار مشکل آفرین
۹۹.....	علل رفتار مشکل آفرین
۱۰۲.....	عوامل شناختی
۱۰۳.....	راههای پیشگیرانه
۱۰۳.....	رفتارهای خاص معلم و کنترل کلاس درس
۱۰۵.....	شیوههای رویارویی با مشکلات رفتاری
۱۱۱.....	نتیجهگیری
۱۱۳.....	فصل چهارم: روانشناسی اجتماعی و مدیریت کلاس درس
۱۱۳.....	مقدمه
۱۱۵.....	ماهیت روانشناسی اجتماعی
۱۱۶.....	روانشناسی اجتماعی و تعلیم و تربیت
۱۱۷.....	رابطه معلم و دانش آموز
۱۲۱.....	ساختار نقش و کلاس درس
۱۳۰.....	روشهای ایفای نقش معلم
۱۳۳.....	جو کلاس درس
۱۳۵.....	متغیرهای جو کلاس درس
۱۳۸.....	انواع جو کلاس درس
۱۳۸.....	جو رقابتی

- ۱۳۹..... جو مشارکتی
- ۱۴۰..... جو فرد گرایانه
- ۱۴۱..... انتظارات معلم
- ۱۴۳..... منابع فارسی
- ۱۵۱..... منابع انگلیسی

www.ketab.ir

پیشگفتار

هر فعالیت انسانی هر چند که خرد و ناچیز باشد نیازمند گونه‌ای از مدیریت و سازمان‌دهی است؛ چرا که نیل به اهداف تعیین شده جزء در سایه مدیریت اثربخش امکان‌پذیر نخواهد بود. تعلیم و تربیت که خود فعالیت گسترده‌ای محسوب می‌شود مسلم است که نوعی مدیریت را می‌طلبد. مدیریت فعالیتی است که تمامی سازمان‌های اجتماعی از آن بهره می‌گیرند و نظام تربیتی به‌ارر اعم و نظام کلاس درس که خود خرده نظامی در درون نظام آموزشی جامعه جای می‌گیرد، به‌طور خاص بایستی برای نیل به اهداف عالیه تعیین شده از یک نظام مدیریتی تبعیت کند که در حوزه علوم تربیتی به آن دانش مدیریت کلاس درس گفته می‌شود که امروزه تحقیقات و مطالعات زیادی را به خود معطوف نموده است. این کتاب شامل مطالبی است که در اینجا به‌طور خلاصه بیان می‌شود.

در فصل اول به کلیات حوزه مدیریت و ارتباط آن با مدیریت کلاس درس پرداخته شده است و ضمن همین فصل به تعاریف مختلفی از این حوزه توجه نموده‌ایم و در پایان فصل نخست به بررسی کارکردهای مدیریت کلاس درس پرداخته‌ایم و ارتباط آن‌ها با مدیریت نیز از نظر دور نمانده است. در فصل دوم که بیشترین حجم کتاب را به خود اختصاص داده است نظریه‌های مدیریت کلاس درس مورد بررسی قرار گرفته‌اند با این توضیح که ضمن مرور تعاریف موجود در مورد نظریه که دانشمندان ارائه داده‌اند به توضیح نظریات مدیریت کلاس درس پرداخته‌ایم.

ضمن فصل سوم نیز به مسئله‌ای که گاه‌با مدیریت کلاس درس مترادف تلقی می‌گردد و از آن تحت عنوان انضباط و کنترل یاد می‌شود توجه کرده‌ایم و در ضمن، با بررسی تعاریف انضباط به نقاط اشتراک و اختلاف این دو موضوع اشارتی شده است.

در پایان کتاب به یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که ارتباط نزدیکی با مدیریت کلاس درس داشته که از آن به عنوان روانشناسی اجتماعی کلاس درس یاد می‌شود ولی کمتر مورد توجه صاحب نظران قرار گرفته است، نظری افکنده‌ایم. ضمن همین فصل ماهیت روانشناسی اجتماعی نیز مورد بررسی قرار گرفته است و ارتباط آن با موضوع تعلیم و تربیت نیز از نظر دور نمانده است. ضمن بررسی همین رابطه، به یکی از بااهمیت‌ترین مسئله حوزه دانش روانشناسی اجتماعی که می‌توان در رابطه معلم و دانش آموز بدان اشاره کرد، رسیده‌ایم. علاوه بر این ساختار نقش معلم در کلاس‌های درس معلم محور و دانش آموز محور نیز مورد توجه قرار گرفته است. جمیع کلاس و مسائل مربوط به آن از دیگر موضوعاتی است که در این فصل مورد بررسی قرار داده‌ایم. در اینجا جای آن است که از جناب آقای دکتر محسن آیتی که بخشی از مطالب این کتاب را مطالعه و ما را در تدوین آن راهنمایی کردند، تقدیر و تشکر کنیم. همچنین جلالت از آقای سیدمصطفی میرحسینی مدیر محترم انتشارات آوای نور و همکاران ایشان که به انتشار این اثر همت گماشتند قدردانی کنیم و توفیق ایشان را از خداوند متعال خواستاریم. در پایان از تمامی اندیشمندان و خوانندگان عزیزی که این اثر ناچیز را مطالعه می‌کنند استدعاء داریم که نظرات و انتقادات منصفانه خویش را از طریق ناشر به اطلاع نویسندگان برسانند تا اگر توفیقی حاصل آمد در چاپ‌های بعدی به اصلاح آن‌ها همت کنیم. پیشاپیش از چنین عزیزانی نهایت تشکر و قدردانی را می‌نمائیم.

حق یارتان

عبدالرضا خدري

دکتر مهدی صالحی

هاجر بیگی

آذرماه ۱۳۹۷